

สรุปและข้อเสนอแนะ

การพัฒนาธุรกิจพาณิชยณารมีปัจจัยสำคัญหลายประการที่ต้องได้รับการส่งเสริม อาทิเช่น ด้านการเงิน แต่ปัจจัยสำคัญที่สุดก็คือ ด้านบุคลากร ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอันดับแรกของการดำเนินธุรกิจ ดังนั้นการพัฒนาธุรกิจพาณิชยณารมีไทย จึงจำเป็นต้องมีการตระเตรียมตัวกำลังคนให้พอเพียงทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการพัฒนาปัจจัยประการอื่น ๆ ฉะนั้นการวิจัยนี้จึงได้ทำการศึกษาถึงความต้องการกำลังคนในธุรกิจพาณิชยณารมีไทย ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งกำลังประลกับปัญหาความขาดแคลนทั้งด้านปริมาณและคุณภาพของบุคลากรบนฝั่งและบนเรือ ดังนั้นปัญหาความขาดแคลนบุคลากรของธุรกิจพาณิชยณารมีไทยจึงนับได้ว่าเป็นอุปสรรคที่สำคัญอย่างยิ่งประการหนึ่งต่อการดำเนินงาน สัมควรต้องได้รับการแก้ไขอย่างรีบด่วน โดยเฉพาะเมื่อมีการพัฒนาธุรกิจด้านการพาณิชยณารมีตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ช่วงปี 2525-2529

จากการศึกษาวิจัยในเรื่อง ความต้องการกำลังคนในธุรกิจพาณิชยณารมีไทยนี้จะสรุปผลการศึกษาออกเป็นส่วน ๆ ตามประเภทของธุรกิจและระดับปัญหาสำคัญ ๆ ที่พบจากการศึกษา พร้อมทั้ง เสนอแนะข้อคิดเห็นในการแก้ไขปัญหานั้น ๆ ไว้ด้วย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

บริษัทเจ้าของเรือไทย

1. บุคลากรบนฝั่ง เนื่องจากบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญด้านพาณิชยณารมีอยู่จำกัด ไม่เพียงพอต่อความต้องการของธุรกิจ ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากบุคลากรส่วนใหญ่ไม่มีความรู้หรือการศึกษาด้านพาณิชยณารมีโดยตรง เพียงแต่มีพื้นฐานความรู้ทางสาขาอื่นมาก่อนและได้เรียนรู้จากการทำงานจริง ๆ ทำให้ต้องใช้ระยะเวลาในการเรียนรู้และอาจเกิดความผิดพลาดในการปฏิบัติงานได้ง่าย ซึ่งรัฐบาลได้คำนึงถึงปัญหาดังกล่าวนี้ จึงมีมติให้สถาบันการศึกษาต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับอุดมศึกษาเปิดสอนวิชาที่เกี่ยวกับการพาณิชยณารมีขึ้น อันได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นต้น ซึ่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้เปิดสอนภาควิชาพาณิชยณารมีขึ้นในหลักสูตรบริหารธุรกิจ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี ปีการศึกษา 2526 โดยมีการสอนวิชาพื้นฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

กับการพาณิชย์ อาทิเช่น ธุรกิจการขนส่งทางเรือ และสัมมนาพาณิชย์ เป็นต้น นอกจากนี้ ในภาคเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์ได้เปิดสอนไปแล้วในวิชาความต้านทานและแรงมาของเรือ การลอยและการทรงตัวของเรือ และการออกแบบเรือ เป็นต้น โดยได้เปิดสอนวิชาดังกล่าวเป็น วิชาเลือกของภาคเครื่องกลเพื่อเป็นพื้นฐานของนิสิตในการที่จะเลือกปฏิบัติงานในธุรกิจซ่อม-สร้างเรือต่อไป สำหรับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้เปิดสอนวิชาที่เกี่ยวกับการพาณิชย์ใน คณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี โดยเปิดสอนเป็นวิชาโทในปีการศึกษา 2525 และเปิดสอนล้วน เป็นวิชาเอก (หรือสาขา) ในปีการศึกษา 2526 คณะเศรษฐศาสตร์เปิดเป็นหมวดวิชาในปี การศึกษา 2525 และคณะนิติศาสตร์ได้เปิดทำการสอนวิชากฎหมายพาณิชย์บางส่วนอยู่แล้ว ดังนั้น การเปิดสอนวิชาพาณิชย์ในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ นอกจากจะช่วยแก้ไขปัญหาความขาดแคลน บุคลากรด้านคุณภาพของธุรกิจพาณิชย์แล้วยังเป็นการสร้างพื้นฐานไปสู่การพัฒนาอุตสาหกรรม การเดินเรือของประเทศในอนาคตด้วย แต่ถึงกระนั้นก็ตามจำนวนบุคลากรบนบกที่ผลิตโดยสถาบัน ดังกล่าวยังไม่สามารถจะทราบจำนวนที่แน่นอนได้ เนื่องจากว่าโครงการนี้เป็นโครงการ เริ่มแรก ที่ดำเนินการมาได้เพียง 1-2 ปีเท่านั้น ประกอบกับนักศึกษาที่เลือกเรียนในสาขาวิชานี้มีจำนวนน้อย มากและอาจมีการเปลี่ยนแปลงสาขาไปศึกษาในสาขาวิชาอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะตลาดแรงงานของสาขา วิชาอื่นกว้างขวางกว่าและสามารถหางานทำได้ง่ายกว่า ซึ่งไม่สามารถประเมินปริมาณบุคลากรที่ จะผลิตได้อย่างถูกต้องในขณะนี้ ดังนั้นรัฐบาลและธุรกิจเอกชนที่ดำเนินธุรกิจพาณิชย์ควรร่วมมือ กันส่งเสริมการผลิตบุคลากรด้านนี้ให้มีจำนวนที่เพียงพอและคุณภาพที่ดีตรงกับความต้องการของธุรกิจ โดยอาจดำเนินการดังนี้

1.1 ควรส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมหรือสัมมนา เพื่อพัฒนาและเพิ่มพูนความรู้ทาง ด้านพาณิชย์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องอยู่ในธุรกิจและนักศึกษาที่กำลังศึกษาทางด้านนี้ ทั้งนี้เพื่อเป็นการ เพิ่มพื้นฐานความรู้ทางด้านการพาณิชย์และเป็นการประชาสัมพันธ์ธุรกิจพาณิชย์ชาวไทยในอัน ที่จะก่อให้เกิดความเข้าใจถึงความจำเป็นและความสำคัญของการพาณิชย์ที่มีต่อเศรษฐกิจของ ประเทศแก่คนทั่วไปและนักศึกษา ซึ่งเป็นการกระตุ้นจิตใจให้นักศึกษาหันมาสนใจและเลือกศึกษา ในวิชาการศึกษาพาณิชย์เพิ่มขึ้น เพื่อเป็นการเพิ่มจำนวนบุคลากรของธุรกิจพาณิชย์ด้วย

1.2 ควรให้นักศึกษาที่ศึกษาด้านพาณิชย์ได้มีโอกาสฝึกงานภาคสนามโดยอาจ ทำการฝึกงานกับทั้งของรัฐและเอกชนที่ดำเนินธุรกิจพาณิชย์ และกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การท่าเรือ เป็นต้น เพื่อให้นักศึกษาเกิดความคุ้นเคยและเข้าใจถึงสภาพการปฏิบัติงานจริง ๆ ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เมื่อนักศึกษาจบการศึกษาแล้วสามารถปฏิบัติงานได้ทันที ส่วนนักศึกษา

ที่ศึกษาทางด้านวิศวกรรมเรือ ควรให้มีการลงเรือจริง ๆ เพื่อเรียนรู้และทำความเข้าใจสภาพและโครงสร้างของเรือและการปฏิบัติงานบนเรือจริง ๆ เป็นอย่างดี ซึ่งเมื่อเข้าทำงานในตำแหน่งวิศวกรทางทะเล (MARINE ENGINEER) บนบก คือปฏิบัติงานอยู่ในเรือแผนกต่อเรือ (NAVAL ARCHITECT) หรือแผนกซ่อมเรือและสามารถเป็นเจ้าหน้าที่กองตรวจเรือ สิ่งกีดขวางเจ้าหน้าที่ที่สามารถปฏิบัติงานได้ทันทีและอย่างมีประสิทธิภาพสูง

1.3 หลักสูตรทางด้านการพาณิชย์นาวีนั้นควรมีการกำหนดนิยามและศัพท์เทคนิค (TECHNICAL TERMS) ทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทยเพื่อให้นักศึกษาได้ศึกษาและเกิดความคุ้นเคยกับศัพท์ทางการพาณิชย์นาวีตามสากลที่ใช่ทั่วไป เมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้วสามารถนำไปใช้ปฏิบัติงานจริง ๆ ได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ควรจะต้องมีเปิดสอนเกี่ยวกับกฎหมายพาณิชย์นาวีแก่นักศึกษา เพราะการเดินทางเรือพาณิชย์นาวีจำเป็นต้องปฏิบัติตามกติกาสากล ซึ่งออกมาใช้บังคับสำหรับเรือพาณิชย์ต่าง ๆ ที่แล่นอยู่ในน่านน้ำสากล จึงต้องรู้จักข้อบังคับและกฎหมายต่าง ๆ ทำให้ผู้ที่สำเร็จการศึกษาสามารถปฏิบัติงานด้านพาณิชย์นาวีได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. บุคลากรบนเรือ จากการศึกษาปรากฏว่าบุคลากรบนเรือที่มีอยู่ไม่พอเพียงที่จะตอบสนองความต้องการของธุรกิจการเดินเรือไทย โดยเฉพาะบุคลากรระดับนายเรือ ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญต่อการขยายกองเรือตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ปัจจุบันนี้บุคลากรบนเรือที่มีอยู่ส่วนมากมาจากทหารเรือนอกราชการ ซึ่งไม่มีความรู้ทางด้านพาณิชย์นาวีโดยตรง แต่อาศัยการเรียนรู้จากการทำงานจริง ๆ บนเรือเป็นเวลานานจึงสามารถปฏิบัติงานได้ สำหรับการผลิตบุคลากรบนเรือที่มีคุณสมบัติทางด้านพาณิชย์นาวีโดยตรง ซึ่งผลิตโดยศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวีของกรมเจ้าท่าที่ได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2518 นั้น ก็ยังไม่สามารถผลิตบุคลากรได้เพียงพอต่อความต้องการของธุรกิจ ทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจากข้อจำกัดต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการผลิตและฝึกอบรมบุคลากรบนเรือ ซึ่งได้แก่

- 1) ประสิทธิภาพด้านการฝึกอบรมต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนด
- 2) ไม่สามารถขยายสถานที่ทำการสอนและฝึกได้ ทำให้ขีดความสามารถในการรับนักศึกษาเพิ่มขึ้นมีจำกัด
- 3) ไม่มีอุปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนเรือที่ใช้ในการฝึกทางทะเลเพียงพอ
- 4) ขาดคณาจารย์ผู้สอนวิชาด้านพาณิชย์นาวี

ฉะนั้นการที่จะแก้ไขปัญหาก็เกี่ยวข้องกับความต้องการกำลังคนบนเรือสำหรับกิจการเจ้าของเรือไทยมีข้อเสนอแนะดังนี้คือ

2.1 รัฐบาลควรให้ความช่วยเหลือต่อปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการผลิต และฝึกอบรมบุคลากรบนเรือ โดยการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการเพิ่มขีดความสามารถของศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี ในการผลิตบุคลากรบนเรือให้เพียงพอโดยการเพิ่มงบประมาณสำหรับว่าจ้างอาจารย์ผู้ฝึกสอน สัตหาคูปรกรณ์ ตลอดจนเรือที่ใช้ฝึกทางทะเล รวมทั้งจัดหาสนามการฝึกที่ถาวรสำหรับจำนวนนักศึกษาที่เพิ่มขึ้น

2.2 ควรเร่งผลิตบุคลากรบนเรือโดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับนายเรือให้มากขึ้นพอเพียงต่อความต้องการที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากการขยายตัวของธุรกิจพาณิชย์นาวีไทย ซึ่งมีโอกาสการขยายตัวสูงขึ้นในปัจจุบันนี้

2.3 ควรส่งเสริมการฝึกงานบนเรือจริง ๆ โดยอาจขอความร่วมมือจากหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องและบริษัทเดินเรือทั้งของรัฐและเอกชน เพื่อเป็นการฝึกให้เกิดความเคยชินแก่นักศึกษาและเป็นการทดสอบว่าจะสามารถทนต่อสภาพแวดล้อมบนเรือจริงได้หรือไม่ ทำให้นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วสามารถปฏิบัติงานได้ทันทีและมีประสิทธิภาพไม่ต้องเสียเวลามากในการเรียนรู้และฝึกเพื่อให้เกิดความชำนาญ ก่อให้เกิดผลดีแก่ธุรกิจพาณิชย์นาวีของไทยเป็นอันมาก

2.4 ในอนาคตควรมีการจัดตั้งสถาบันพาณิชย์นาวีโดยอาศัยความร่วมมือระหว่างรัฐบาลและบริษัทเดินเรือเอกชน นอกเหนือไปจากการผลิตบุคลากรจากสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อผลิตบุคลากรในระดับต่าง ๆ โดยสถาบันพาณิชย์นาวีนี้อาจขึ้นกับทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งอาจรับนักเรียนและนักศึกษาฝึกและเรียนวิชาเฉพาะอย่างในสถาบันฯ ทำให้สถาบันพาณิชย์นาวีเป็นศูนย์กลางในการผลิตบุคลากรทุกประเภทให้แก่ธุรกิจพาณิชย์นาวีของไทยหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกับการพาณิชย์นาวี อันได้แก่ การเดินเรือ การซ่อมเรือ และการสร้างเรือ เป็นต้น นอกจากนี้การผลิตบุคลากรในขั้นแรกแล้ว สถาบันพาณิชย์นาวีควรจะต้องมีหลักสูตรที่จะเพิ่มวิทยะฐานะของบุคลากร ตัวอย่างเช่น เมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้วทำงานบนเรือระยะ 2 หรือ 3 ปี อาจมีการส่งเข้ามาฝึกอบรมหรือเรียนเพิ่มเติมในวิทยาการต่าง ๆ ที่ได้พัฒนาเพิ่มขึ้น นอกจากนี้แล้วเมื่อนักศึกษาสำเร็จการศึกษาจากสถาบันนี้ในด้านการเดินเรือแล้วทางกรมเจ้าท่าควรให้ความร่วมมือทำการสอบเทียบวุฒิเพื่อออกไปประกาศนียบัตรการเดินเรือในตำแหน่งต่าง ๆ ตลอดจนการออกไปประกาศนียบัตรในการสอบเลื่อนขั้นอีกด้วย ซึ่งจะทำให้สามารถผลิตบุคลากรด้านพาณิชย์นาวีในหลายฝ่าย หลายระดับ ในปริมาณและคุณภาพที่เพียงพอต่อความต้องการของธุรกิจที่เพิ่มขึ้นในอนาคตอีกด้วย

2.5 ควรพัฒนาบุคลากรโดยส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมบุคลากรบนเรือทุกระดับ ให้มีความรู้ความชำนาญในหน้าที่ที่ปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและครบถ้วนตามคุณสมบัติของบุคลากรที่กำหนดไว้ตามมาตรฐานสากล

2.6 ควรป้อนผู้ให้เรือไทยที่เดินระหว่างประเทศต้องให้คนไทยประจำเรือไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 เช่นเดียวกับเรือที่เดินในน่านน้ำไทย เพื่อเป็นการส่งเสริมการจ้างงานในประเทศให้มากขึ้น

บริษัทตัวแทนและล่าขาบริษัทเรือต่างชาติ

สำหรับธุรกิจพาณิชย์นาวีที่ดำเนินงานโดยบริษัทตัวแทนและล่าขาบริษัทเดินเรือต่างชาติในประเทศไทยนั้นมีแต่บุคลากรบนฝั่งซึ่งไม่ค่อยประสบกับปัญหาความขาดแคลนด้านปริมาณนัก ทั้งนี้เนื่องจากสามารถมีการทดแทนโดยใช้บุคลากรที่สำเร็จการศึกษาจากล่าขาวิชาอื่น ๆ ได้ แต่ต้องใช้เวลามากในการฝึกอบรมให้เกิดความรู้ความชำนาญที่จะนำไปปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและอาจจะได้บุคลากรที่มีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ซึ่งบุคลากรดังกล่าวมักจะอยู่ในระดับปฏิบัติการเป็นส่วนมาก ส่วนใหญ่ธุรกิจตัวแทนบริษัทเรือต่างชาติมักจะจ้างบุคลากรฝ่ายปฏิบัติการในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ทำให้ยากต่อการพัฒนาให้เป็นผู้บริหารระดับสูงต่อไป ส่วนบุคลากรระดับบริหารหรือฝ่ายจัดการมักจะเป็นชาวต่างชาติที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านธุรกิจพาณิชย์นาวีเป็นอย่างดี ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าบุคลากรบนฝั่งของบริษัทตัวแทนและล่าขาบริษัทเดินเรือต่างชาติไม่ประสบกับปัญหาความขาดแคลนด้านปริมาณ แต่มีปัญหาด้านคุณสมบัติของบุคลากร อย่างไรก็ตามในระยะเวลา 3-4 ปีที่ผ่านมา ธุรกิจในลักษณะตัวแทนเรือต่างชาติมีการขยายตัวอย่างกว้างขวางโดยคนไทยบริหารงานทำให้ธุรกิจประเภทนี้ต้องการบุคลากรในระดับปริญญา โดยเฉพาะระดับปริญญาตรีมากขึ้น ซึ่งบุคลากรระดับนี้สามารถที่จะเรียนรู้และเข้าใจได้เร็วกว่า จากปัญหาและเหตุผลดังกล่าวสามารถกระทำการแก้ไขและเสนอแนะดังนี้คือ

1. ควรมีการเปิดสอนวิชาการศึกษาพาณิชย์นาวี เข้าในหลักสูตรการศึกษาระดับอาชีวศึกษาที่มีอยู่ในปัจจุบัน เพื่อเป็นพื้นฐานแก่นักศึกษาในการปฏิบัติงานในอนาคตต่อไป และเป็นการก่อให้เกิดความเข้าใจถึงความสำคัญของการพาณิชย์นาวีที่มีต่อเศรษฐกิจของประเทศต่อไป
2. ควรจัดวิชาการศึกษาจัดการธุรกิจการประกอบการฐานะตัวแทนบริษัทเดินเรือต่างชาติ เข้าในหลักสูตรระดับอุดมศึกษา เพื่อให้เข้าใจถึงขอบข่ายงานและเทคนิคต่าง ๆ ในการดำเนินงานฐานะตัวแทนบริษัทเดินเรือต่างชาติ

นอกจากนี้จากการวิจัยบริษัทตัวแทนและสาขาบริษัทเดินเรือต่างชาติในประเทศไทย พบว่าร้อยละ 66.67 ไม่มีนโยบายที่จะดำเนินการในฐานะเจ้าของเรือเอง โดยให้เหตุผลว่า ขาดบุคลากรที่มีความชำนาญโดยเฉพาะบุคลากรบนเรือ ต้องใช้เงินลงทุนสูงและมีอัตราการเสี่ยงสูง ประกอบกับรัฐบาลไม่มีนโยบายที่จะสนับสนุนอย่างจริงจังอีกด้วย ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 33.33 มีความสามารถจะดำเนินการเป็นเจ้าของเรือได้ ทั้งนี้เพราะมีความสามารถในการหาสินค้าและจัดการธุรกิจด้านนี้ แต่ก็ยังขาดความมั่นใจในปัจจัยหลายประการและที่สำคัญที่สุดได้แก่ปัญหาด้านบุคลากรทั้งบุคลากรบนเรือและบุคลากรบนฝั่ง ซึ่งปัจจุบันยังขาดแคลนทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่าบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญด้านธุรกิจพาณิชย์นาวีในประเทศไทยมีจำกัด โดยเฉพาะบุคลากรบนฝั่ง ในระดับบริหาร ดังนั้นจึงควรมีการผลิตบุคลากรเพิ่มมากขึ้นทั้งบนฝั่งและบนเรือให้เพียงพอเพื่อรองรับการขยายตัวของธุรกิจ

กิจการท่าเรือแห่งประเทศไทย

จากการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการกำลังคนในกิจการท่าเรือแห่งประเทศไทย ปรากฏว่า ไม่เกิดความขาดแคลนในด้านปริมาณสำหรับการท่าเรือ แต่ในอนาคตเมื่อมีการขยายท่าเรือพาณิชย์สัทธิงและท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบังแล้ว จะทำให้เกิดความต้องการกำลังคนมากขึ้น อันจะยังผลให้เกิดความขาดแคลนกำลังคนขึ้นได้ ถ้าไม่มีการเตรียมกำลังคนไว้รองรับการขยายตัวในอนาคต ส่วนด้านคุณสมบัติของบุคลากรในกิจการท่าเรือ ได้จัดให้มีฝ่ายฝึกอบรมพนักงานขึ้น เพื่อพัฒนา กำลังคนให้มีพื้นฐานความสามารถในอันที่จะปฏิบัติงานได้ ซึ่งแต่เดิมประเทศไทยไม่มีการปูพื้นฐานทางการศึกษาด้านการท่าเรือมาก่อน อย่างไรก็ตามบุคลากรในกิจการท่าเรือแห่งประเทศไทยก็ได้ความรู้ความเชี่ยวชาญจากการทำงานจริง ๆ ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการเรียนรู้จากกิจการที่บุคลากรในกิจการท่าเรือแห่งประเทศไทยมิได้มีพื้นฐานทางด้านพาณิชย์นาวีมาโดยตรง ซึ่งส่วนใหญ่มักจะสำเร็จ การศึกษาระดับ ม.8 และต่ำกว่าเป็นจำนวนถึงร้อยละ 43 ซึ่งยังผลให้การพัฒนาด้านบุคลากรในกิจการท่าเรือของไทยเจริญก้าวหน้าไปอย่างเชื่องช้าไม่ทัดเทียมกับชาติอื่น ๆ

ดังนั้นหน่วยงานของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการพาณิชย์นาวีควรอย่างยิ่งที่จะสนับสนุน และส่งเสริมการเปิดสอน อบรมวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับธุรกิจพาณิชย์นาวี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การศึกษาในระดับอุดมศึกษาและอาชีวศึกษา เพื่อที่จะทำให้การพัฒนาธุรกิจพาณิชย์นาวีของไทยเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ยังผลให้เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้นอีกด้วย

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

1. สมมติฐานเกี่ยวกับความต้องการกำลังคนของธุรกิจพาณิชย์นาวีไทยในปัจจุบัน จากการศึกษาวิจัยปรากฏว่า ยังมีความขาดแคลนกำลังคนบนฝั่งและฝ่ายเดินเรือ ทั้งด้านจำนวน และคุณภาพ เนื่องจากว่าโครงการผลิตบุคลากรบนฝั่งเป็นโครงการแรกเริ่มจึงยังไม่สามารถผลิตบุคลากรบนฝั่งออกตอบสนองความต้องการของธุรกิจได้ ส่วนบุคลากรบนเรือได้มีการผลิตโดย ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี ของกรมเจ้าท่า กระทรวงคมนาคม แต่จำนวนบุคลากรที่ผลิตออกมาในปีหนึ่ง ๆ ไม่เพียงพอต่อความต้องการของธุรกิจ ดังนั้นการแก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้นในปัจจุบันนี้ควรให้สถาบัน การศึกษาทั้งในระดับอุดมศึกษาและอาชีวศึกษาทำการเปิดสอนวิชาที่เกี่ยวกับการพาณิชย์นาวี เช่น SHIPPING ECONOMIC, SHIPPING MANAGEMENT เพื่อผลิตบุคลากรบนฝั่ง โดยระยะแรกให้ เปิดเป็นวิชาเลือกก่อน แล้วจึงค่อยขยายออกไปจนจัดตั้งเป็นสาขาวิชาด้านพาณิชย์นาวีขึ้น นอกจากนี้ รัฐบาลอาจขอความร่วมมือจากสถาบันเอกชน เช่น สมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทยจัด หลักสูตรการฝึกอบรมระยะสั้นทางด้านจัดการแก่ผู้ทำงานในธุรกิจพาณิชย์นาวี เพื่อให้บุคลากร ระดับบริหารนำเอาเทคโนโลยีการจัดการไปใช้บริหารหน่วยธุรกิจพาณิชย์นาวีของตนให้มีคุณภาพ เพิ่มสูงขึ้น ส่วนบุคลากรบนเรือรัฐบาลควรให้ความช่วยเหลือในด้านปัจจัยต่าง ๆ ที่มีจำกัดเพื่อเพิ่ม ผลิตความสามารถในการผลิตบุคลากรให้มากขึ้น

2. สมมติฐานเกี่ยวกับความต้องการกำลังคนที่เพิ่มขึ้นเมื่อมีการขยายตัวของธุรกิจ พณิชย์นาวีไทยในอนาคต ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ความต้องการกำลังคนบนฝั่งและบนเรือมี ความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงอย่างสัมพันธ์กับการขยายตัวของธุรกิจพาณิชย์นาวีโดยมีค่า สหสัมพันธ์ 0.92 และ 0.99 ตามลำดับ ซึ่งหากได้มีการสนับสนุนจากรัฐบาลอย่างจริงจังดังที่กำหนดไว้ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 แล้วจะทำให้จำนวนบุคลากรบนเรือและ จำนวนบุคลากรบนฝั่งเพิ่มตามขึ้นด้วย แต่เนื่องจากปัจจุบันนี้การผลิตบุคลากรบนฝั่งยังเป็น โครงการแรกเริ่มจึงยังไม่มีการผลิตบุคลากรบนฝั่งออกตอบสนองความต้องการของธุรกิจได้ สำหรับบุคลากรบนเรือแม้จะมีการผลิตโดยศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวีของกรมเจ้าท่าตั้งตั้งแต่ปี 2518 เป็นต้นมาก็ตาม แต่จำนวนบุคลากรที่ผลิตได้ก็ไม่เพียงพอที่จะตอบสนองความต้องการของธุรกิจ พณิชย์นาวีที่ขยายตัวเพิ่มขึ้น ดังนั้นการพาณิชย์นาวีไทยจะบรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนา เศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ก็ต่อเมื่อได้มีการผลิตบุคลากรทั้งบนฝั่งและบนเรือให้เพียงพอต่อความ ต้องการของธุรกิจในอนาคตทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ซึ่งแนวทางการผลิตบุคลากรระดับปริญญาตรี และต่ำกว่าปริญญาตรีของธุรกิจพาณิชย์นาวี อาจกระทำได้โดยการจัดตั้งสถาบันพาณิชย์นาวี (MARITIME INSTITUTE)

สถาบันการพาณิชย์นารีนี้อาจขอความร่วมมือจากสถาบันการศึกษาที่มีอยู่ในประเทศทั้งระดับมหาวิทยาลัยและระดับอาชีวะ บริษัทเรือหรือสมาคมเจ้าของเรือ โรงเรียนเดินเรือพาณิชย์และหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อเปิดสอนวิชาการเฉพาะด้านที่เกี่ยวกับการพาณิชย์นาวีทุกแขนงและทุกระดับ โดยอาจมีการคัดเลือกนักศึกษาจากแขนงวิชาที่มีพื้นฐานเกี่ยวข้องกับการพาณิชย์นาวีของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ มาศึกษาอบรมต่อ ซึ่งจะทำให้จำนวนบุคลากรของธุรกิจพาณิชย์นาวีไทยที่ผลิตออกมามีปริมาณและคุณภาพที่ดีเหมาะสมตรงกับความต้องการของธุรกิจ ตลอดจนเป็นการพัฒนาพาณิชย์นาวีไทยให้เจริญก้าวหน้าทันกับนานาชาติประเทศอีกด้วย อย่างไรก็ตามการพัฒนาธุรกิจพาณิชย์นาวีไทยจะบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 5 ได้นั้นขึ้นอยู่กับความร่วมมือและสนับสนุนกันอย่างจริงจังและต่อเนื่องทั้งภาครัฐบาลและเอกชนเป็นสำคัญ